

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2020-02-17
Stockholm

Mål nr
P 12616-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-11-07 i mål nr P 850-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

R.J.

Motpart

Partille kommun

SAKEN

Detaljplan för bostäder och handel i Gökegård, XX m.fl. i Partille kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1572318

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

R.J. har yrkat att detaljplanen ska ändras så att planbestämmelsen för huvudbyggnadens placering på den avstyckade tomten ändras till "[h]uvudbyggnad skall placeras minst 1 meter ifrån fastighetsgränsen åt söder". Han har i allt väsentligt åberopat samma omständigheter som i mark- och miljödomstolen.

Partille kommun har motsatt sig att detaljplanen ändras. Kommunen har anfört att det av planbestämmelsen framgår att fristående huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns. Enligt 4 kap. 16 § 1 plan- och bygglagen (2010:900) får kommunen bestämma placering av byggnadsverk i en detaljplan. Även om klaganden inte är nöjd med formuleringen av planbestämmelsen så innebär det inte att planbestämmelsen strider mot någon rättsregel. Den ändring som klaganden har föreslagit är inte lämplig bl.a. eftersom en sådan planbestämmelse kan medföra risk för begränsad tillgänglighet på fastigheten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen ska som utgångspunkt antingen upphäva eller fastställa detaljplanen i sin helhet. Om kommunen medger det, får dock beslutet ändras i viss del. Likaså får beslutet ändras utan kommunens medgivande, om ändringen är av ringa betydelse (13 kap. 17 § andra stycket plan- och bygglagen).

Partille kommun har motsatt sig ändring av detaljplanen på det sätt som R.J. har begärt. Det är inte heller fråga om en ändring av ringa betydelse. Det finns inte skäl att med anledning av det som R.J. har anfört upphäva planen. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, referent, Mikael Hagelroth och Ulf Wickström samt tekniska rådet Ewa Andrén Holst.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Simon Nesterud.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-11-07
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 850-19

PARTER

Klagande

1. K.B.
2. J.B.
3. R.J.
4. Mossvägens samfällighetsförening,
5. M.O.
6. S.T.
7. V.T.
8. D.W.
9. C.W.A.
10. B.Ö.

Motpart

Partille kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Partille kommuns beslut 2019-01-30, § 10, i ärende nr KS/2012:211, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för bostäder och handel Gökegård, XX m.fl i Partille kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar J.B.s, M.O.s, B.Ö.s, S.T.s och V.T.s överklaganden.
2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena i övrigt.

Dok.Id 451663

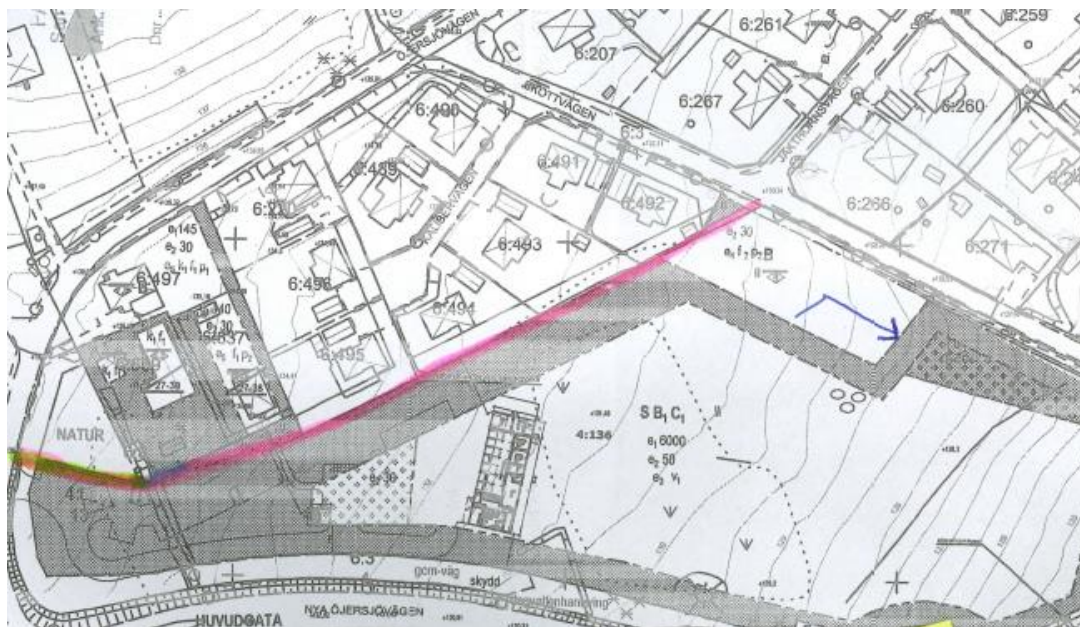
Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Partille kommun beslutade den 30 januari 2019, § 10, att anta detaljplan för bostäder och handel i Gökegård, XX m.fl. Av planbeskrivningen framgår att syftet med detaljplanen är att möjliggöra för ca 500 bostäder uppdelade på mindre delområden. Planen syftar vidare till att möjliggöra ett mindre centrum med bl.a. matbutik. Bostäderna avses vara i blandade upplåtelse- och boendeformer: bostadsrätter, äganderätter, hyresrätter, friliggande villor, radhus, parhus, kedjehus och flerbostadshus. Vidare framgår att ett bullerskydd ska uppföras norr om Nya Öjersjövägen och en busshållplats ska anläggas i anslutning till centrumet.

YRKANDEN M.M.

M.O. har yrkat att detaljplanen ska ändras på så vis att del av byggrätten för YY (se blå pil nedan) ska förskjutas 6,0 m så att gångbana (rosa markering nedan) får plats.

Han har anfört i huvudsak följande. Förskjut denna vita ruta 6,0 m så att man får plats med en gångbana. Ungefär 60 personer per dygn går här.

Mossvägens samfällighetsförening (nedan föreningen) har yrkat att detaljplanen ska ändras på ett flertal punkter enligt nedan och anfört bl.a. följande. Föreningen

vidhåller kravet på rondell vid områdets västra infart (idag korsning Nya Öjersjövägen–Tjärnvägen). Densamma bör även flyttas en bit nord/nordväst för att få plats med utökat bullerskydd. Nya Öjersjövägen bör, västerut från nuvarande korsning, ytterligare rätas ut jämfört med det nya planförslaget. Båda dessa två åtgärder är av högsta prioritet för att säkerställa en trygg trafikmiljö.

I det nya planförslaget nämns möjlighet till bullerskydd söder om Nya Öjersjövägen mot Almas väg. Även här vidhåller föreningen sitt tidigare krav på bullerskydd och att detta verkligen byggs. Föreningen kräver även att det kompletteras med bullerskydd på båda hörnen vid infarten till Tjärnvägen, på samma sätt som är tänkt på norra sidan av rondellen. Båda dessa åtgärder behövs för att säkerställa att husen söder om Almas väg får samma garanti mot bullerstörningar som de tillkommande husen norr om Nya Öjersjövägen. Mellan Mossvägens infart och nordost mot rondell vid Öjersjö Brunn finns idag en beväxt bullervall. Föreningen vill försäkra sig om att denna bevaras som fortsatt bullerskydd eftersom det kommer att anläggas ett samlat busshållplatsläge i Nya Öjersjövägen, vilket kommer att medföra ökade bullernivåer genom start/stopp av fordon.

Enligt föreningens bedömning är antalet parkeringsplatser vid matbutiken klart underdimensionerat. Frågan bör utredas på nytt. Föreningen är orolig för att Almas väg och delar av Mossvägen kommer att utnyttjas för att parkera fordon.

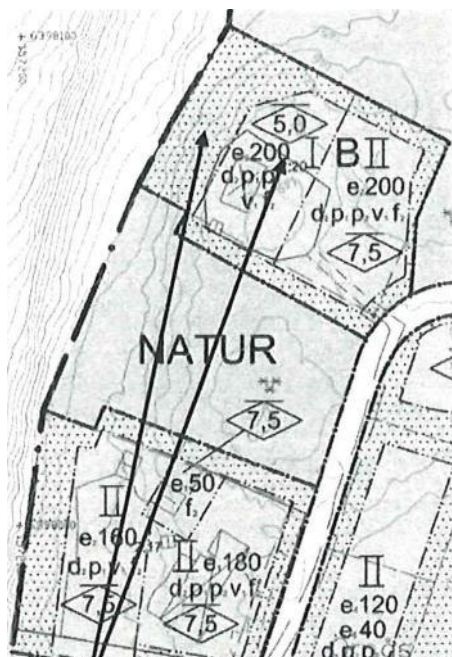
Rent allmänt anser föreningen att kommunen gör en grov missbedömning av dagens trafiksituation och framför allt av den kommande. Man använder sig av matematiska modeller som inte är verklighetsförankrade. I granskning 2 anføres t.ex.: "*Däremot kommer trafiksituationen att upplevas som mer intensiv under rusningstider som normalt uppstår under ca 10-15 minuter på morgon och eftermiddagen*". Föreningen tror inte någon, som idag ska köra ut på Nya Öjersjövägen från Mossvägen/Tjärnvägen, håller med om den beskrivningen. Här är det inte frågan om minuter utan om timmar. Man får "halvchansa" för att kunna köra ut. Föreningens bedömning är att belastningen på Nya Öjersjövägen västerut

kommer att öka väsentligt mer än modellberäkningen. Boende i området söker sig redan idag mer till södra köpcentrum än till norra köpcentrum i Storgöteborg (trafiksituationen över/under älven och trängselskatt spelar t.ex. in). Då är den naturliga vägen västerut på Nya Öjersjövägen och därefter R40. Ingen trafik överhuvudtaget från nya Hossaberget har medtagits i utredningen. Nya boende i Gökegård, som ska ta denna väg, kommer med största sannolikhet att välja kommande västra utfart mitt emot Tjärnvägen. Man vill ju slippa kommande kaos i Öjersjö Brunn-rondellen med trafik till/från Gökegård, "gamla Öjersjö", skolan, mataffär, genomfartstrafik samt trafikstoppande busshållplatser och övergångsställen. Ännu viktigare i sammanhanget är att den tänkta utbyggnaden av Landvettervägen 535 mot Härryda kommun inte längre gäller enligt Vägverket. Detta kommer per automatik att öka belastningen på Nya Öjersjövägen, som redan idag är en "smitväg" både för personbils- och tung trafik. Föreningen vill med eftertryck återupprepa sitt krav om cirkulationsplats vid västra utfarten, där det redan idag är ständiga incidenter då det bara är en trevägskorsning nu. Hur blir det inte då med en fyrvägskorsning? Det skulle i så fall dessutom bli den enda fyrvägskorsningen på hela Nya Öjersjövägen från räddningsstationen i öst till Mölnlycke företagspark i väst. En cirkulationsplats byggs ju för att få ett bättre "flow" på trafiken och därmed en säkrare trafikmiljö. Kommunen har i sitt svar angivit att nivåskillnader utgör ett hinder för en cirkulationsplats. Då får man helt enkelt flytta densamma t.ex. längre norröver. Det lär aldrig gå att rätta till senare, med de nya fastigheterna i Gökegård så nära placerade mot Nya Öjersjövägen.

Man skriver "*Den illustrerade gabionmuren söder om Nya Öjersjövägen avses byggas*". Föreningen vill ha ett svar på att den verkligen byggs samt kompletteras med hörngabioner vid Tjärnvägens utfart. "*Det finns inga planer på att ta bort den befintliga bevuxna bullervallen söder om Nya Öjersjövägen i höjd med tillkommande busshållplats*" står det granskningsutlåtandet. Här kräver föreningen också ett klarläggande att bullervallen blir kvar. Vad gäller föreningens farhågor om att Mossvägen/Almas väg kommer att bli parkering för besökande till matbutiken skriver man "...*finns möjlighet att vidta åtgärder genom att reglera*

parkeringstiderna". Föreningen vill se att man redan i detta skede vidtar åtgärder för att förhindra att oönskade parkeringseffekter uppstår.

K.B. har yrkat att detaljplanen ändras så att hans fastighet (XY som det får förstås, även om han också är delägare till YX; *domstolens anmärkning*) får en tillåten nockhöjd om 7,5 m avseende hela fastigheten och att prickmarken minskas ned till endast 4,5 m från tomtgräns. Han har anfört bl.a. följande.

Inför granskningen framförde han synpunkter på såväl nockhöjd som på att en för stor del mark var avsatt som prickmark. I det förslag de fick att ta ställning till hade de och familjen J begränsad nockhöjd om 5 m på yttre delen av tomten. De efterfrågade en höjning till 7,5 m, men fick till svar att varken deras byggnader eller J.s skulle få skymma bakomliggande bebyggelse och att detta skulle hanteras lika. Dock har kommunen i antagen plan höjt familjen J.s fastighets nockhöjd till 7,5 m men inte deras. Mot bakgrund därav gäller inte längre de argument

som låg till grund för svaret vid återkopplingen, dvs. att sådan nockhöjd kommer att skymma bakomliggande bebyggelse. I enlighet med vad som kommunicerades, vikten av att alla ska behandlas lika, bör därför detaljplanen ändras så att även deras fastighet får en tillåten nockhöjd om 7,5 m avseende hela fastigheten. Vad gäller prickmarken vill de även att den ska minskas så att den bara omfattar 4,5 m från tomtgräns.

B.Ö. har, såsom det får förstås, i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen undanröjer kommunfullmäktiges antagandebeslut och i andra hand yrkat att planen justeras i enlighet med redovisade synpunkter. Han har hänvisat till vad han anfört under kommunens process, yttranden daterade den 29 augusti 2017

och den 24 september 2018 samt anfört i huvudsak följande i mark- och miljödomstolen.

När en detaljplan upprättas krävs alltid att kommunen beaktar olika berörda enskilda intressen och därmed bl.a. gör en prövning av om den bebyggelse som blir möjlig leder till betydande olägenheter för närboende. Kommunens bemötande av inkomna synpunkter ger ett samlat intryck av ett godtyckligt tyckande ofta utan hänvisning, utredning eller annat som ska styrka på varför en slutsats dragits. Planen överklagas därför med anledning av att hänsyn inte tagits till följande punkter.

Planen säkrar inte genomförande av ett tillräckligt bullerskydd söder om Öjersjövägen utan nämns i planbeskrivningen med följande text: *"På den sydöstra sidan om Nya Öjersjövägen, längs en del av sträckan, kommer också en gabionmur att uppföras som skydd för befintlig bebyggelse."* Det saknas beskrivning i plankarta om utbredning och höjd vilket gör att det inte nu kan bedömas om detta är ett tillräckligt skydd. Planbestämmelserna som är det enda juridiskt bindande dokumentet saknar helt bestämmelse för detta varför det inte är säkert att muren kommer att uppföras. Befintlig vall inklusive befintlig beväxning öster om Mossvägen och norr om Almas väg är inte säkrad i planen utan kommenteras bara i granskningsutlåtandet enligt följande *"Det finns inga planer på att ta bort befintliga vallar mellan Nya Öjersjövägen och Almas väg"*. Planbestämmelserna som är det enda juridiskt bindande dokumentet saknar bestämmelse för detta. Därutöver är inte det av dem framförda önskemålet om bullerskydd vid infart till skolan Öjersjö Brunn i söder beaktat och har inte heller bemötts. Detta får anses strida mot att det ska ske en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna, se 5 kap. 23 § PBL. Detaljplanen ska förtydligas på dessa synpunkter.

Hushöjderna i centrum måste reduceras till maximalt fyra våningar som för övrigt tidigare varit praxis i Öjersjö. Under processen ökar istället hushöjderna på plankartorna för flera av dessa byggrätter i centrum på ett inte acceptabelt sätt. Man kan inte se denna ökning avseende byggnadshöjden i gestaltungsprogrammet av

senaste versionen (2018-12-21). Inga justeringar är gjorda på illustrationerna av centrumbyggnaderna utan en felaktig bild skapas, vilket leder till att relevanta bedömningar inte kan göras jämfört med den tidigare versionen av gestaltningsprogrammet (2017-06-13). Uppfattningen som man önskar förmedla är att inga bygghöjder förändrats, vilket alltså inte stämmer. Detta kan inte vara förenligt med hur en planprocess ska bedrivas. Skalan på de nya husen är dessutom betydligt större än kringliggande och tillkommande bostäder. Kommunen har inte seriöst bedömt om tillkommande bebyggelse skuggar befintlig och någon solstudie har av den anledningen inte tagits fram. Inga utredningar har gjorts utan enbart högst godtyckliga bedömningar vilket inte får anses vara tillräckligt då synpunkter på detta framkommit under planprocessen. De saknar också bedömning av insyn mot fastigheten ZZ mot bakgrund av att deras synpunkter om hushöjder i centrumet inte har beaktats. Under planprocessen har dessa till och med höjts. I 2 kap. 1 § PBL anges att vid prövningen av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Deras intresse är inte tillgodosett på så sätt som lagen avser. När en detaljplan upprättas krävs alltid att kommunen beaktar olika berörda enskilda intressen och därvid bl.a. gör en prövning av om den bebyggelse som möjliggörs leder till betydande olägenheter för närboende. Detta är inte gjort. Hushöjderna i centrum måste reduceras.

Befintlig stengärdesgård i Mossvägens förlängning norrut är inte skyddad i detaljplanen (område 20). På vilka grunder som man bedömt att denna gedigna stengärdesgård inte skulle vara skyddsvärd i sin helhet finns inte redovisat. Av plankarta framgår det inte att någon del av stengärdesgården kommer att bevaras och det finns heller inga skyddszoner angivna. Av 7 kap. 11 § miljöbalken framgår att dispens från biotopskyddet bara får medges om det finns särskilda skäl. Några sådana skäl är inte redovisade. Förutom ovan är det generellt otydligt beskrivet i planen vilka andra biotopskyddande stengärdesgårdar som kommer att bevaras.

Planen tar inte hänsyn till att det finns odlingsrösen även i den östra delen, centrumdelen. Utredningarna kring dessa har omsorgsfullt dolts i planarbetet. Fornlämningar har ett automatiskt skydd genom kulturmiljölagen. En riktig

bedömning kring detta behöver göras och det bör också framgå i planen att det i utbyggnadsskedet ska fästas särskild uppmärksamhet vid att det kan finnas fornlämningar som vid upptäckt ska anmälas till länsstyrelsen.

Tillkommande trafik från Hossaberget har inte varit med i beräkningen av trafik på Nya Öjersjövägen. Det finns ingen samlad trafikanalys utan slutsatserna bygger på självvalda överväganden med bristande underlag. Landvettervägens (väg 535) påverkan anses underskattad och förbättrings- och trimningsåtgärderna ifrågasätts. Med hänsyn till att utbyggnaden av Landvettervägen 535 inte kommer att verkställas så som förutsätts i planarbetet har förutsättningarna över trafik-situationen helt förändrats. Kommunens besked om att Landvettervägen planeras av Trafikverket och att den väntas börja byggas inom den närmaste femårsperioden är inte längre gällande. Denna nya information från Vägverket ändrar helt förutsättningarna i trafikanalysen och ökar trafikbelastningen väsentligt. En ny trafikanalys måste göras.

Hög trafiksäkerhet för gångtrafikanterna, när skolor och bostäder ligger på olika sidor av genomfartsvägen, är viktigt. Kommunens argument varför man inte bygger gångtunnlar är troligen enbart gjort av kostnadsskäl för att säkra genomförandet. Att när nu trafiken ytterligare ökar inte arbeta igenom trafiksäkra lösningar i planskedet är ologiskt. Samhällsbyggnadskontorets (SBK) skrivelse antagandehandling (KS 2012:211, s. 40) påtalar samma fråga som ovan, men med slutsats att det ska arbetas vidare under plangenomförande och driftskede. Detta tyder på att SBK är medvetna om brister i trafiklösningar och trafiksäkerhet i planen. Planens konsekvenser är därmed inte redovisade så som PBL föreskriver och planen måste kompletteras i dessa avseenden.

Illustrationen visar bl.a. stora fristående Coop-skyltar åt söder. Av granskningshandlingarna framgår att även skyltningen behöver gestaltas på ett genomtänkt sätt och risk för störande belysning ska beaktas. Vid utformning av skyltar gäller Partille kommuns skyltpolicy (1997). Detta är motsägelsefullt då policyn inte beaktar vad ett störande ljus är på ett tydligt sätt. Planen har inte på ett tillräckligt sätt säkrat att denna olägenhet inte uppstår. Planen måste kompletteras med

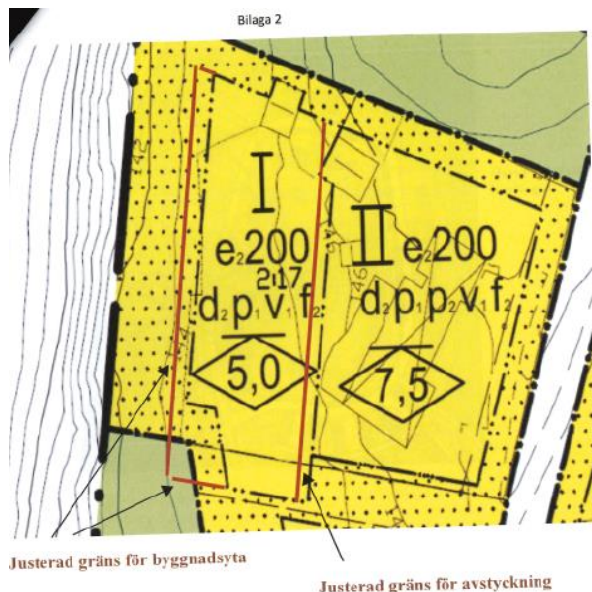
begränsningar av ljusstarka skyltar. Dessutom ska skyltning intill genomfartsled ske restriktivt av trafiksäkerhetsskäl.

R.J. har yrkat att detaljplanen ska ändras på ett flertal punkter. Han har anfört bl.a. följande.

Planbestämmelsen för huvudbyggnadens placering på den avstyckade tomten ska ändras till "Huvudbyggnad skall placeras minst 1 meter ifrån fastighetsgränsen åt söder". Under granskningsskedet har han ifrågasatt hela planprocessen.

Han har invändningar om planprocessens hantering samt den alltför höga exploateringsgraden runt fastigheten och den direkta närheten av friliggande hus öster och söder om hans fastighet. Samhällsbyggnadskontorets svar/kommentarer på hans granskningsutlåtande vad gäller information om bebyggelsen på den västra höjden stämmer inte. Kommunen har inte informerat om planerna om byggnation förrän vid starten av planarbetet hösten 2012. I kallelsen till informationsmötet informerades om att en detaljplan skulle tas fram enligt Bostadsbyggnadsprogrammet. I detta program står att ingen bebyggelse ska ske på den västra kullen. På informationsmötet lämnades informationen om att den västra höjden skulle bebyggas och planprocessen var påbörjad. Att få till 500 nya bostäder var ett absolut måste informerades det om. Översiktsplanen 2035 skickades ut för granskning hösten 2017 och kom långt efter ovan nämnd information. Det är högst anmärkningsvärt att Partille kommun startar en planprocess som frångår då gällande planer och lämnad information. Meningen med dessa program är att informera kommuninvånarna om var kommande bebyggelse är planerad. Han anser inte att kommunen har följt översiktsplanen ÖP 05, bostadsprogrammet, ortsanalys Öjersjö m.m. Följande står i samhällsbyggnadskontorets kommentar: "*Att kommunen i en avvägning mellan olika intressen gjort bedömningen att den västra höjden är möjlig att exploatera*". Hur ser den avvägningen ut? Hur har de höga naturvärdena bedömts? Ytan runt hans fastighet är nu maximalt exploaterad helt emot tidigare gällande planer. Hans förslag är att totalt fyra nya villafastigheter norr; öster och söder om hans fastighet ska tas bort (se bilaga 1 till överklagandet).

När han fick bygglov för tillbyggnad år 2007 och erhållit slutbevis juni 2009 informerades det inget om kommande byggplaner. Vid tidigare fråga om det ska bebyggas över tid inkluderat framdragning av VA har svaret varit att här kommer aldrig någon bebyggelse att ske. Han har fått till sig informationen att området är alldeles för unikt. Han drabbas negativt av detaljplanen. Hade han fått information om kommande byggplaner hade han placerat tillbyggnaden på fastigheten så att en fungerande avstyckning hade erhållits. För att få till en godtagbar funktion och tillgänglighet på en avstyckning erfordras ytterligare tomtmark söderut. Som kompensation önskar han följande: att han erhåller möjlighet för en avstyckning enligt kommunens förslag och att den extra markytan som krävs överläts av kommunen, att högsta antal våningar ska vara två då en våning inte kommer att fungera eftersom markytan är lägre än omkringliggande ytor, att gränsen för byggnadsytan justeras avseende hans fastighet (se bilaga 2 till hans överklagande) och att byggytan inte utformas oregelbunden.

Vidare ska fastighetsgränsen åt väster och öster vara enligt bilaga 2 till hans överklagande. Hans förslag för den befintliga fastigheten är att öka den största tillåtna byggnadsytan till 240 m² och ta bort bestämmelsen "V1". Han har idag en komplementbyggnad mednockhöjd över 4 m. Det är av stor vikt att han erbjuds

en bra byggrätt på den avstyckade tomten om han ska acceptera planen utifrån den helt felaktiga information han tidigare erhållit ifrån kommunen. Han har inte fått någon möjlighet att placera den utförda tillbyggnaden på fastigheten så att en fungerande avstyckning är genomförbar. Att huvudbyggnaden på den avstyckade tomten ska kunna placeras så långt söderut som möjligt har varit ett av hans absoluta

krav. Detta för att den nya huvudbyggnaden inte ska skymma den befintliga byggnaden.

V.T. och S.T. har yrkat att mark- och miljödomstolen undanröjer kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen och har hänvisat till vad de tidigare anfört till kommunen under planprocessen, men även anfört bl.a. följande. Vid framtagning av ett förslag för en detaljplan ska kommunen samråda bl.a. med enskilda som har ett väsentligt intresse i förslaget. De har lämnat synpunkter under granskningstiden som kommunen har besvarat på ett godtyckligt sätt utan några vidare utredningar och ändringar i detaljplanen. Följande har inte tagits hänsyn till.

Kommunen har inte gjort någon samlad trafikutredning som tar hänsyn till den tillkommande trafiken från de båda nya områdena Hossaberget och Gökegården på Nya Öjersjövägen utan det har bara fokuserats på tillkommande trafik från Gökegården. I granskningsutlåtandet presenterades ett godtyckligt antagande avseende trafiken från Hossaberget. En relevant trafikanalys i detaljplanearbetet måste ta hänsyn till samtlig tillkommande trafik på Nya Öjersjövägen. De anser att trafikpåverkan på Landvettervägen har underskattats och ifrågasätter förbättrings- och trimningsåtgärderna som planeras. I planarbetet har förutsatts att dessa åtgärder är genomförda. Detta är dock inte fallet och enligt informationen på Trafikverkets hemsida har man hittills bara gjort en åtgärdsvalstudie. Åtgärderna finns med i Trafikverkets aktuella regional infrastrukturplan 2018–2029. Den långa tidsperioden innefattar att det troligtvis kommer dröja många år innan åtgärderna blir genomförda. I framtiden kommer många elever att röra sig i området mellan Gökegård och skolan vid cirkulationsplatsen Nya Öjersjövägen/Öjersjövägen. Det är viktigt med en säker passage i form av en gångtunnel under Nya Öjersjövägen nu när trafiken kommer att öka markant. Kommunens argument att man inte vill bygga gångtunnlar känns ytterst märkligt med tanke på att det redan finns två gångtunnlar under Nya Öjersjövägen mellan det nya planområdet och Landvettervägen. För dessa har det tidigare ansetts att det funnits ett behov. Tyvärr ligger dessa gångtunnlar olämpligt till för eleverna från Gökegården. Det känns troligt att kommunen enbart av kostnadsskäl valt bort gångtunnel. Bussturerna till Göteborg och Partille måste utökas för att kollektiv-

trafiken kan vara ett attraktivt alternativ till bilresor när det nya området tillkommer. Redan idag är bussarna under rusningstrafik fullsatta och området Hossaberget är långt ifrån färdigställt.

De ifrågasätter kommunens val att begränsa antalet parkeringsplatser till 1,3/bostad. Inte alla jobbar på platser som kan nå smidigt med kollektivtrafiken. Området och Öjersjö i helhet är attraktiv för barnfamiljer. För dessa är bilen förstahandsvalet vid lämning och hämtning till och från olika förskolor/skolor och olika fritidsaktiviteter som inte ligger i hemmets närområde. De ser en risk att gatorna i Mossvägenområdet används som alternativ parkering och yrkar åtgärder för att förhindrar detta.

Det valda antalet parkeringsplatser vid matbutiken har minskats till 43 istället för behovet om 86 enligt tillgänglig handelsyta. De anser att 43 parkeringsplatser är för få för att hålla en attraktiv mataffär vid liv. En attraktiv mataffär är ett bra inköpsalternativ för alla Öjersjöborna till befintliga affärer i grannorterna och därmed ett miljövänligare val då antalet bilresor till grannorterna minskar. En butik där folk enbart köper ett paket mjölk på vägen hem kommer inte kunna klara sig länge. I granskningsutlåtandet nämns att det kommer finnas fler parkeringsplatser i det angränsande nya området Hägnekreken. Dessa finns dock inte med i detaljplanen, vilket måste åtgärdas.

I planbeskrivningen nämns att "på den sydöstra sidan om Nya Öjersjövägen, längs en del av sträckan, kommer också en gabionmur att uppföras som skydd för befintlig bebyggelse". Denna saknas i detaljplanen och varken höjd eller utbredning framgår. Detta gör att det inte i nuläget kan bedömas om denna mur säkerställer ett tillräckligt skydd. Muren måste tilläggas i detaljplanen då detta är det enda juridiskt bindande dokumentet.

Den befintliga vallen samt beväxning öster om Mossvägen mellan Nya Öjersjövägen och Almas väg är inte skyddad i detaljplanen. Enbart i granskningsutlåtandet nämns att det inte finns några planer på att befintliga vallar tas bort mellan Nya Öjersjövägen och Almas väg. Skyddet av vallen samt beväxning måste tilläggas i detaljplanen då detta är det enda juridiskt bindande dokumentet.

Utöver detta måste även säkerställas i detaljplanen att det sätts ett lämpligt bullerskydd söder om Nya Öjersjövägen väster om Mossvägen där det inte finns någon vall idag. I bullerberäkningen saknas hänsyn till buller som generas på parkeringen vid centrum såsom från bilar, bildörrar som stängs och glasflaskor som slängs vid återvinningsstationen. Behov av bullerskydd för att skydda befintliga boenden ifrån detta buller har inte utretts i planarbetet.

Detaljplanen tillåter en nockhöjd på 23 m för den högsta byggnaden i områdets centrum nordväst om torget. Detta ska motsvara sex våningar enligt planbeskrivningen, gestaltungsprogrammet och granskningsutlåtandet. Dock har antalet våningar inte angetts i detaljplanen, vilket är det juridisk bindande dokumentet. Räknar man med en våningshöjd mellan 3,0–3,5 m är även sex våningar plus en takvåning tänkbara ($23 \text{ m} / 7 \text{ vån} = 3,29 \text{ m/vån}$). För den näst högsta byggnaden nordöst om torget anges i detaljplanen en maximal byggnadshöjd om 17 m. I förklaringen i detaljplanebestämmelserna förtydligas: "som beräkningsgrundade fasad gäller husets långsida mot gatan. Utöver angiven byggnadshöjd tillåts takkupor/frontespiser och hisstoppar utmed maximalt 50 % av fasadens längd". Detta motsvarar en våningshöjd om 3,0–3,5 m, fem våningar ($17 \text{ m} / 5 \text{ vån} = 3,4 \text{ m/vån}$) samt en takvåning med t.ex. några takkupor, totalt sex våningar och visas så även i gestaltungsprogrammet. Hushöjderna i centrum måste reduceras till maximalt fyra våningar så som tidigare har varit praxis i Öjersjö. Byggnader med fler än fyra våningar anses vara för höga för att vara förenliga med kraven i 2 kap. 6 § 1 och 4 kap. § 36 PBL.

Huskroppar med fler än fyra våningar påverkar landskapsbilden och natur- och kulturvärdena i närområdet avsevärt. Inom närområdet finns även några av Öjersjös äldsta hus. Befintlig bebyggelse i området består av villor med maximalt två våningar och skolan Öjersjö Brunn. Dess byggnader är inte heller högre än två våningar.

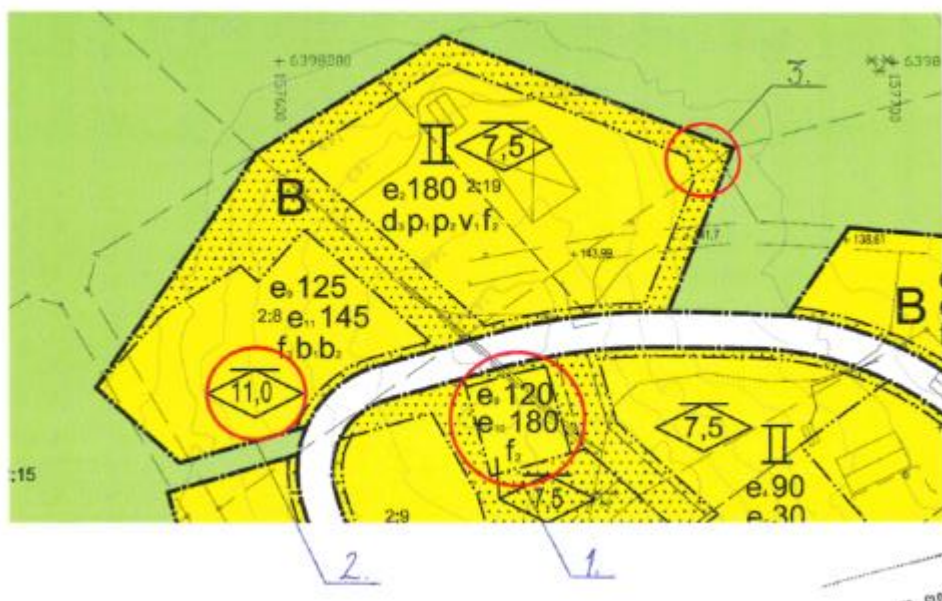
Kvarterets utformning nordväst om torget har utökats i detaljplanen i förhållande till gestaltungsprogrammet som visar tre mindre huskroppar istället för en stor huskropp

i detaljplanen. Dessutom visar skisserna i gestaltungsprogrammet byggnader med fem våningar istället för minst sex som i detaljplanen. Under planprocessen har hushöjderna i kvarteret centrum ökats efter första samråd 2017. Deras intryck är att man inte tydligt vill visa hur den planerade bebyggelsen nordväst om torget kommer att se ut för att lättare få detaljplanen accepterad bland allmänheten.

Det har inte utretts om de angränsande befintliga fastigheterna kommer att få insyn. Det lapidariska svaret i gestaltungsutlåtandet är att "kommunen har bedömt att planförslaget inte innebär någon risk för insyn". Då deras synpunkter på hushöjderna inte har beaktats är det ytterst angeläget för dem att detta är utrett för deras fastighet ZX. Detsamma gäller även för deras grannar på Almas väg, i början på Mossvägen och Jägarns väg. Det måste även beaktas att den nya bebyggelsen ligger uppe på en kulle och därmed kommer att vara ännu högre i förhållandet till den befintliga bebyggelsen söder om Nya Öjersjövägen. Enligt 2 kap. 1 § PBL ska "vid prövning av frågor enligt denna lag (...) tas hänsyn till både allmänna och enskilda intressen". Deras intresse är inte tillgodosett på det sätt som lagen avser. Vid upprättande av en detaljplan måste kommunen beakta olika berörda enskilda intressen enligt PBL och göra en utredning om den planerade nybyggnationen leder till betydande olägenheter för närboende. Detta har inte gjorts. Även byggnationen norr om Bygatan är för hög. Detaljplanen tillåter här en nockhöjd om 18 m för fyra huskroppar. Med en våningshöjd på 3,0–3,5 m är även fem eller sex våningar tänkbara medan gestaltungsprogrammet visar hus med fyra våningar. I detaljplanen som juridiskt bindande dokument anges inga våningsantal. Denna bebyggelse påverkar landskapsbilden och natur- och kulturvärdena i närområdet avsevärt. Insyn på befintliga fastigheter är inte utredd. Hushöjderna måste reduceras.

D.W. och C.W.A. har yrkat att detaljplanen ska ändras avseende ett antal punkter och har anfört i huvudsak följande. Sedan 2014 har de som fastighetsägare till Öjersjö 2:19 haft flertalet möten med kommunen gällande planarbetet. Kommunen har brustit i processen när det gäller kommunikation och administration, vilket föranlett missförstånd och brustna löften. De har inte vid något tillfälle fått ta del av mötesprotokoll, vilket hade varit att föredra då de vid flera

tillfällen saknat återkoppling kring de punkter de diskuterat vid mötena. Vid möte den 26 februari 2018 informerades de om att en ny vatten- och avloppsutredning måste genomföras. Vid nästa möte den 18 juli 2018 hade planförslaget ändrats kraftigt och de hade ett antal synpunkter. De fick information om att plankartan inte kunde justeras i någon större grad eftersom processen var långt framskriden. Därefter hörde de ingenting från kommunen förrän de i tidningen läste att planen var ute för granskning. Den nya planen hade återigen omfattande förändringar, exempelvis hade nya fastigheter tillkommit och vägen fått en ny dragning, vilket påverkade deras fastighet i stor utsträckning. De fick ingen information från kommunen angående granskning 1. Framförallt påverkas de av fastigheten, (se röd markering 1 nedan), som skymmer utsikten från deras panoramafönster. De har den 25 september 2018 framfört synpunkter på denna fastighet, men trots tidigare erinran har de inte fått svar från kommunen gällande denna.

Denna fastighet begränsar tillgängligheten till det planerade grönområdet. Fastigheten ligger dessutom på den högsta punkten i området, vilket utgör en stor risk att fastigheten kommer att synas från sjön. Byggnader sydväst om deras fastighet, (se röd markering 2 ovan), planeras bli 11 m höga, vilket påverkar deras utsikt avsevärt mot skog. Dessutom avviker det från omkringliggande bebyggelse. De bör sänkas till 7,5 m.

De har idag fördelen att inte ha någon trafik utanför sin fastighet. Något de räknade med att kunna bibehålla då de köpte fastigheten 2010 och det fanns totalt åtta tomter runt deras fastighet. Den planerade vägen inkräktar starkt på deras frihet, eftersom de, då de köpte fastigheten inte räknade med trafik förbi huset. Dessutom passerar vägen högsta punkten, om man inte spränger ner konturen, med allt vad det innebär med miljöpåverkan. Med anledning av detta menar de att vägen ska flyttas längre från deras fastighet. Detta går att genomföra om man tar bort en fastighet, (se röd markering 1 ovan).

Trots medgivande/löfte från kommunen vid möte den 4 oktober 2018, att prickmarken ska vara 4,5 m, har det inte genomförts i sin helhet. I granskningsutlåtande, granskning 2, skriver kommunen att det är justerat enligt deras önskemål, vilket alltså inte stämmer. Deras önskemål är att ha en prickmark om 4,5 m längs med hela tomtgränsen, men detta har kommunen inte justerat, (se röd markering 3 ovan).

De har haft synpunkter på att de inte fått information av kommunen angående granskning 1, vilket de påpekat. Detta har kommunen inte återkopplat kring. Däremot har kommunen svarat kring att de inte fått återkoppling kring granskning 2.

J.B. har, såsom det får förstås, yrkat att antagandebeslutet ska upphävas och har anfört bl.a. följande. De ca 40 parkeringsplatser som är planerade genom bygglovsbeslut BN-D/2019, § 146, ska uppfyllas inom Gökegårds detaljplan. Gökegårds detaljplan verkar inte möta mataffärens behov. Det är redan i dagsläget mycket trafik vid rondellen intill Brunns skola i Öjersjö och trafiken utgör en risk för barnen som promenerar till skolan och föräldrar som kör sina barn till skolan. Med anledning därav måste alla parkeringsplatser för mataffären vara belägna inom detaljplan för Gökegård. Det finns inget behov för 40 parkeringsplatser inom Hägnekreken utöver parkeringsplatserna som redan finns för Partillebokontoret genom Bygglov BN-D/2019, § 146. Ett avtal ska tydligen tecknats mellan mataffären och Partillebo för nyttjande av parkeringen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt övergångsbestämmelserna till plan- och bygglagen (2010:900), nedan PBL, och lagen (2014:900) om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) punkten 1 och 2, som trädde i kraft den 1 januari 2015, ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för ärenden om detaljplaner och områdesbestämmelser som har påbörjats före den 1 januari 2015 och för mål och ärenden som avser överklagande av beslut om sådana detaljplaner och områdesbestämmelser till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort.

Eftersom kommunstyrelsen i Partille kommun den 2 april 2013 beslutade att ge samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att upprätta detaljplan för Gökegård, Partille XX m.fl. innebär det att äldre lydelse av plan- och bygglagen (2010:900) ska tillämpas.

Klagorätt

I 13 kap. 8 § PBL i tidigare lydelse hänvisades till 22 § förvaltningslagen (1986:223) som nu är tillämplig (numera ersatt av 42 § förvaltningslagen [2017:900]). Av 22 § förvaltningslagen framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår och om det har gått denne emot och det kan överklagas. För överklagande av ett beslut att anta en detaljplan gäller här till enligt 13 kap. 11 § PBL att ett sådant beslut får som huvudregel överklagas endast av den som före utgången av granskningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte har blivit tillgodosedda. Mark- och miljödomstolen har därför först att ta ställning till huruvida parterna är klagoberättigade.

Enligt praxis anses beslut om att anta en detaljplan angå ägare (eller boende) till en fastighet som är belägen inom planområdet, direkt gränsar till planområdet eller endast skiljs åt av en gata eller väg. Vidare anses beslutet angå ägare till fastigheter i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m.

I Mark- och miljööverdomstolens dom den 13 april 2018 i mål nr P 7465-17 anges följande:

”[...] Skulle en fastighet i nära grannskap vara berörd på något särskilt sätt kan också den omständigheten föra med sig att beslutet angår ägaren så som förutsätts för ett överklagande. Avgörande för rätten att överklaga är den effekt som beslutet har för klaganden. En fastighetsägare kan t.ex. orsakas påtagliga olägenheter av ett planbeslut genom att den planerade bebyggelsen förutsätter genomfartstrafik vid fastigheten, även om fastigheten ligger utanför planområdet (se NJA 2017 s. 421). En fastighetsägare har också tillerkänts klagorätt då en detaljplan skulle medföra en påtagligt ökad båttrafik vid klagandens fastighet trots att fastigheten inte angränsade till planområdet. (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande 2017-07-04 i mål nr P 4560-17). Bedömningen av klagorätt ska dock göras med viss restriktivitet (se NJA 2017 s. 421).”

Mark- och miljödomstolen konstaterar att ingen av J.B.s (YZ), M.O.s (ZY), B.Ö.s (ZZ), S.T.s (ZX) och V.T.s (ZX) fastigheter angränsar till planområdet eller endast skiljs åt från plangränsen genom en väg. Domstolen anser att det inte framkommit att de är särskilt berörda av antagandebeslutet med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m. De båda fastigheterna YZ och ZZ som ligger närmast planområdet är belägna ca 85 respektive 90 meter från närmaste byggrätt. Samtliga fastigheter ligger således på ett relativt långt avstånd från byggnationen inom planområdet. De påverkas inte heller av tillkommande trafik i större utsträckning än andra fastigheter inom Öjersjöområdet som har utfartsväg till Nya Öjersjövägen. Deras överklaganden ska således avvisas.

Bedömning i sak

Allmänt

Länsstyrelsen har i sin roll som statlig överprövningsmyndighet den 7 februari 2019 beslutat enligt 11 kap. 10 § PBL att inte pröva kommuns antagandebeslut.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet samt övervägt vad klagandena, vars överklaganden ska prövas av domstolen, har anfört i mark- och miljödomstolen.

Ett beslut om att anta en detaljplan kan i princip bara upphävas eller fastställas. Det finns som regel inte möjlighet att ändra detaljplanen, utan domstolen kan i stort sett endast antingen fastställa eller upphäva detaljplanen i sin helhet. Om kommunen har medgett det får dock beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt. Ändringar som har ringa betydelse får göras utan kommunens medgivande, se 13 kap. 17 § PBL.

Mark- och miljödomstolen noterar att flera av de klagande framfört yrkanden om ändringar av detaljplanen, men konstaterar att kommunen inte har medgett några ändringar och att det inte rör sig om sådana ändringar av ringa betydelse som får göras utan kommunens medgivande. Av detta följer att domstolen är förhindrad att ändra detaljplanen och att ändringsyrkandena således inte kan prövas i detta mål. Utifrån vad berörda klagande framfört i övrigt anser dock domstolen att deras ändringsyrkanden även får anses innefatta yrkande om att detaljplanen ska upphävas i sin helhet.

Domstolen konstaterar att klagandena i samrådsförfarandet och under granskningarna har anfört i huvudsak detsamma som i domstolen. Bland annat har invändningar lyfts avseende för stor exploateringsgrad och försämrad trafikmiljö, vad gäller sistnämnda har det framförts behov av bl.a. rondell och bullerskydd.

Det är kommunen, som inom vida ramar, har att avgöra hur bebyggelsemiljön ska utformas i kommunen. Stor vikt bör tillmätas de lämplighetsbedömningar kommunen företagit. Den materiella prövningen av ett överklagande stannar i många fall vid en prövning av om ett överklagat kommunalt beslut att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen. Det är framförallt om en kommun i sin bedömning gjort en felaktig avvägning mellan motstående enskilda intressen eller motstående enskilda och allmänna intressen eller om kommunen förfarit formellt felaktigt vid handläggningen av planärendet som ett upphävande av detaljplanebeslutet blir aktuellt (se prop. 2009/10:215 s. 88 samt Mark- och miljööverdomstolens dom MÖD

2014:12). Prövningen avser inte om kommunen valt den mest optimala lösningen utan endast om den valda lösningen uppfyller lagens krav.

Planprocessen

D.W. och C.W.A. har invänt att de inte fick någon information från kommunen angående granskning 1. Efter granskning av handlingarna konstaterar domstolen att det vid jämförelse av handlingarna kring utskick avseende granskning 1 och 2, är något mer otydligt vilka som fått underrättelse om granskning 1. Vad gäller granskning 2 finns det en sändlista där främst myndigheter m.fl., intresseföreningar och grannkommuner nämns. Det dokumentet följs av informationsblad om hur granskning 2 ska gå till och av sändlista över fastighetsägare, alltsammans placerat under ”flik 20”. Vad gäller granskning 1 finns under ”flik 7” utöver kungörelser och informationsblad om hur granskning 1 ska gå till endast sändlista till myndigheter m.fl., intresseföreningar och grannkommuner, men däremot ingen sändlista över fastighetsägare. Dokument med adressuppgifter till bl.a. de som överklagat till domstolen finns däremot under ”flik 5”. Enligt tillämplig lydelse av 5 kap. 20 § PBL ska kommunen senast den dag då kungörandet sker skicka ett meddelande om innehållet i kungörelsen (avseende granskning; *domstolens anmärkning*) till kända sakägare och dem som avses i 11 § första stycket 3 och 4. Det framstår som att kommunen eventuellt har brustit på denna punkt avseende granskning 1. Domstolen noterar dock att D.W. och C.W.A. har yttrat sig under samrådet och under både gransknings-process 1 och 2. Mot bakgrund av detta och då kommunen har haft en granskning 2 och där skickat meddelande till bl.a. kända sakägare anser domstolen att den eventuella brist som förelegat inte utgör skäl för att upphäva antagandebeslutet.

Trafiksituationen

Några av de klagande har invänt mot den förväntade trafiksituationen inom detaljplaneområdet och att den trafikutredning som har gjorts är undermålig. Av planbeskrivningen framgår att underlag för planen bl.a. har varit PM Trafikutredning, Sigma Civil, 2016-11-03 (inkl. senare kompletteringar), PM Trafikutredning Nya Öjersjövägen, ÅF Infrastructure AB, 2018-03-16 och

Trafikanalys, Partille kommun 2017. Domstolen noterar att de trafikutredningar som har tagits fram belyser den trafik som planområdet alstrar och hur denna beräknas påverka trafikbelastningen i berörda korsningspunkter på Nya Öjersjövägen.

Vad gäller den förväntade trafiksituationen har kommunen under granskningsprocessen bemött ett flertal av klagandenas invändningar. I granskningsutlåtande anges bl.a. avseende granskning 2 (s.11) följande.

"En rondell vid områdets västra utfart är av tekniska skäl inte möjlig att bygga på grund av för stora nivåskillnader. Kommunen avser därför att istället bygga om vägen förbi den aktuella korsningen med nya upphöjda refuger, smalare körfält och hastighetsdämpad gångpassage. Lösningen bedöms ge minst lika hög trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter som en cirkulationsplats.

Enligt den kapacitetsutredning som tagits fram ligger belastningstalen långt under gränsvärdena för den trafikmängd som vägen och korsningen bedöms tåla. Behovet av en cirkulationsplats i korsningen kan därför inte motiveras med nuvarande utredningsunderlag.

En uträtning av vägen kan innebära att hastigheten på vägen ökar och kan därmed vara en olämplig åtgärd sett ur trafiksäkerhetssynpunkt. Utformningen av vägen ska ske enligt rådande byggstandard och med utgångspunkt i de funktionskrav som ställs i VGU, "Vägar och gators utformning". Vid projekteringen av vägen kommer siktförhållande, kurvradier och vägbredder etc. studeras närmare för att hitta en utformning av vägen som både är trafiksäker och förenlig med platsens förutsättningar."

Domstolen finner inte skäl att ifrågasätta kommunens val av trafiklösningar. Vidare noteras att länsstyrelsen inte ansett att det funnits skäl att överpröva antagandebeslutet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor enligt 11 kap. 10 § andra stycket 5 PBL. Domstolen anser att planen uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 6 §§ PBL vad gäller möjlighet att ordna trafik och att bebyggelse och byggnadsverk kan utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö. Med avseende på trafik bedömer således domstolen att planen fått en godtagbar utformning och att det inte finns skäl för att upphäva antagandebeslutet på denna grund.

Buller

Invändningar har framförts om avsaknad av bullerskydd. Mossvägens samfällighetsförening har anfört att den vidhåller att det inte räcker att detaljplanen möjliggör att det uppförs bullerskydd söder om Nya Öjersjövägen mot Almas väg för att skydda befintliga bostäder från buller utan att det ska uppställas krav på att det ska utföras bullerskydd där samt att det kompletteras med bullerskydd på båda hörnen vid infarten till Tjärnvägen. Domstolen noterar att en bullerutredning har tagits fram inom ramen för planarbetet: Bullerutredning, Rapport 5272-C, Akustikforum AB 2017-05-29. I granskningsutlåtande avseende granskning 2 (s. 7) anger kommunen i en kommentar avseende gabionmur m.m. följande. *"För att klara gällande bullerkrav i detaljplanen krävs inte att en gabionmur uppförs på södersidan av Nya Öjersjövägen men i planförslaget möjliggörs ändå uppförandet av en gabionmur inom område planlagt som huvudgata. Gabionmurens tänkta läge syns i detaljplanens illustrationskarta. Avsikten är att den ska uppföras inom ramen för projektet. Kostnaden finns med i den finansieringskalkyl som tas fram för åtgärder inom allmän plats enligt förslaget."*

Vad gäller frågan om detaljplanen tillåter bebyggelse som är olämplig för människors hälsa p.g.a. buller konstaterar mark- och miljödomstolen att länsstyrelsen, som enligt 11 kap. 10 § PBL särskilt ska bevaka även denna fråga (se 11 kap. 10 § andra stycket 5 PBL om att länsstyrelsen bl.a. ska bedöma om en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet), den 7 februari 2019 har beslutat att inte pröva kommunens antagandebeslut.

Vid prövning av en överklagad plan väger de av länsstyrelsen gjorda bedömningarna tungt och domstolen finner att det inte framkommit skäl att frånga länsstyrelsens bedömning. Bullerfrågans hantering utgör således inte skäl att upphäva detaljplanen.

Parkeringsplatser

Det har även invänts om att parkeringsplatserna vid matbutiken är för få. Det framgår av planbeskrivningen att kommunen vitsordar det då det (s. 26) anges: *"Utrymmet för parkering i anslutning till mataffären är begränsat inom planområdet. För att tillgodose parkeringsbehovet vid mataffären har därför ett*

avtal tecknats mellan Coop Väst Ekonomisk förening och Partillebo om ett samutnyttjande av parkeringsplatser. En ny parkeringsyta planeras därför inom området Hägnekreken öster om Öjersjövägen. Den nya parkeringen tillsammans med mataffärens parkering kommer att inrymma det antal platser som beräknats enligt parkeringstalen.” Enligt 4 kap. 13 § PBL får kommunen i en detaljplan bestämma de krav i fråga om att ordna utrymme för bl.a. parkering som behövs med hänsyn till 8 kap. 9 § första stycket 4 och placeringen och utformningen av parkeringsplatser. Domstolen bedömer att kommunen har hållit sig inom de ramar som PBL medger.

Exploateringsgrad och byggrätter

Frågor om exploateringsgrad och byggrätter är enligt domstolen frågor som normalt faller inom det kommunala handlingsutrymmet. Domstolen anser att kommunen hållit sig inom detta handlingsutrymme och det saknas således förutsättningar att upphäva detaljplanen p.g.a. de avvägningar som gjorts i dessa delar, se även Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 januari 2013 i mål nr P 7817-12.

Olägenheter

Av 2 kap. 9 § PBL framgår bl.a. att planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk enligt denna lag inte får ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt. Domstolen har förståelse för att förändringarna som den antagna detaljplanen medför vid ett genomförande förändrar närmiljön för de klagande. Såsom ovan framgår är det frågan om ett stort bostadsområde som ska växa fram på till stor del oexploaterad mark. Domstolen bedömer dock att de olägenheter som uppstår genom byggnation enligt detaljplanen inte är att anse som betydande olägenheter i PBL:s mening. Det finns således inte skäl att upphäva antagandebeslutet på denna grund.

Sammanfattningsvis

Mot bakgrund av framförda invändningar bedömer mark- och miljödomstolen sammantaget att kommunen har handlagt aktuellt planärende på ett formellt riktigt sätt och hållit sig inom det handlingsutrymme som kommunen har vid detaljplaneläggning. Domstolen anser att det som de klagande har anfört, vid en avvägning mellan deras enskilda intressen och de intressen som planen syftar till att tillgodose, inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet. Det har inte heller i övrigt framförts något som utgör skäl att upphäva kommunens antagandebeslut. Överklagandena ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 28 november 2019.

Susanne Mörkås

Hans Ringstedt

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Hans Ringstedt. Föredragande har varit beredningsjuristen Sofia Ardeke.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.